

Lad os tale ordentligt sammen

En grundlæggende præmis for gode diskussioner er at deltagerne forsøger at repræsentere modstanderens synspunkt så stærkt og fornuftigt som muligt. Her er fem citater fra Pasgaards seneste tekst:

"... og lærerne gøres til tjenere for andres beslutninger, fremfor at få mulighed for at fastholde en åben og normativ diskussion, hvor intet er endeligt besluttet."

"Den form for skole ville ikke kunne opretholdes hvis man fastholdt Bundsgaards idé om at didaktikkens normative dimension udelukkende skulle ligge på policy-niveau."

"... at diskussionen af og deltagelsen i forandringer af grundlaget er underlagt kravet om kompetent handling – og som vist tidligere, bedømmes handlingerne kompetente/inkompetente af det sociale"

"Bundsgaards argumentation bunder, som jeg læser den, i en forståelse af skolen som et serviceorgan i staten – staten regulerer til fulde skolens indhold og mål"

"Når Bundsgaard udelukkende fokuserer på den opgave skolen skal løse for staten, mener jeg det bunder i en misforståelse af skolens formålsbeskrivelse og en misforståelse af hvad et demokrati er."

Disse citater er udtryk for (bevidste?) fordrejninger, for tillæggelse af tåbelige holdninger og mærkværdige forestillinger om konsekvenser. Jeg kan ikke forholde mig til dem.

Den grundlæggende præmis i Pasgaards kritik er at der er lighedstegn mellem det han kalder læringsmålsdidaktikken og kompetencetilgangen. Jeg anerkender for det første ikke at der eksisterer en "læringsmålsdidaktik", og jeg kan ikke se noget belæg for at der er sammenfald eller en nødvendig relation mellem kompetencetilgangen og læringsmålsdidaktikken, hvis der findes en sådan. Et grundlæggende problem i Pasgaards argumentation er sammenklaskningen af forskellige positioner inden for en kompetencetilgang. Min kompetencetænkning trækker ikke på de samme grundlag som Rasmussen eller Holm, og selv om jeg er ansat ved samme institution, står jeg ikke til regnskab for deres udsagn, selv om Pasgaard forsøger at gøre mig ansvarlig for dem. Ganske som jeg heller ikke er ansvarlig for vores kollega Rømers standpunkter eller han for mine, Holm eller Rasmussens. Pasgaard har set sig sur på en radikal læringsmålstyring, som Rasmussen og måske Holm måske

repræsenterer. Men det er hverken ensbetydende med at alle inden for kompetencetilgangen har samme opfattelse – eller at alt hvad Rasmussen og Holm siger, er tåbeligt. Det bliver simpelthen kedeligt at diskutere med folk der har set sandheden, og som ingen nuancer kan eller vil se. Og det bliver særlig kedeligt når man skal forholde sig til konspirationsteorier og grove generaliseringer.

I forhold til Pasgaards "alternativ", kan jeg sige at jeg langt hen ad vejen er enige i det jeg kan skimte som grundlæggende opfattelser af at lærerne er professionelle og skal have rum til at udfolde selvstændige, reflekterede beslutninger om deres undervisning og dens indhold. I min forskning arbejder jeg bl.a. på projekter hvor vi forsøger at skabe rammer for at lærere kan finde tid og rum til i fællesskab, og indimellem med støtte fra eksterne personer, at diskutere hvad deres fag er, hvad de kan undervise i og med, og hvordan de kan skabe rammer for at deres elever udvikler sig som hele, demokratisk sindede og deltagende samfundsborgere og mennesker. Jeg bidrager konkret til hvordan vi inden for danskfaget kan udvikle vores fag og faglige praksis, så det ikke er udtryk for mere eller mindre tilfældige faglige kampe, men er et levende fag hvis metoder, tilgange og begreber kan bruges af lærere og elever til at komme overens med deres individuelle og fælles liv, kan komme bag om de tekster de møder i alle aspekter af deres liv, og selv kan bidrage til at producere skønne, velformede, genrekonforme og nyskabende tekster der gør en forskel i verden.

Jeg er enig med Pasgaard i at politik er meget mere end stat. Men også at der faktisk i et demokrati som vores er nogle der er valgt til at repræsentere os og tage beslutninger. Men beslutningerne sker ikke ud i det blå. De sker på baggrund af alle mulige former for diskussioner – om spisebordet, i ekspertgrupper, i fagforeninger, i faglige fora, blandt lærere og blandt læreruddannere, forskere, forældre osv. Jeg har aldrig givet udtryk for at jeg synes andet – jeg handler selv i mange demokratiske fora, blandt andet som skolebestyrelsesmedlem, i faglige diskussioner på nettet, i fagpolitiske fora, i faglige netværk osv. Jeg tror faktisk på at det gør en forskel hvad vi siger til hinanden. Særlig hvis vi også lytter.

Jeg er også enig med Pasgaards opfattelse af at lærere og elever skal mødes om at komme til forståelse af deres verden – både den sociale og den materielle; tilværelsesoplysning, som Løgstrup så smukt formulerer det. Men jeg mener at der mangler et klart handlende og kritisk perspektiv, og jeg mener at livet består i andet end at forstå det fra en mere filosofisk position. Vi er arbejdende, interagerende, skabende, sociale, deltagende væsener. Og derfor skal vi både forberede eleverne til at forstå, kritisere, deltage, interagere og indgå i reproduktionen. Jeg mener derfor at skolen skal forberede eleverne både på deres liv som borgere i et samfund, arbejdere i produktionen, æstetikere og etikere, forbrugere og personer i sociale fællesskaber. Måske er

Pasgaard enig med mig i det? Jeg tror vi er uenige om hvor meget vi som samfund (ikke stat) skal overlade til den enkelte lærer at tage beslutning om hvad der skal undervises i. Vi skal have et normativt, fælles besluttet grundlag på hvilket vi kan diskutere med lærerne om hvad de kan og skal inddrage af indhold i deres undervisning. Men vi skal også give dem vide rammer til selv at udfolde dette indhold. Det tror jeg også vi (som samfund) gør med de nye Forenklede Fælles Mål og med den opmærksomhed der er på at undervisning skal ske på baggrund af mere eller mindre eksplicit formulerede og diskuterede mål. Men det kan selvfølgelig diskuteres - det skal bare ske konkret og ikke abstrakt. Peg på hvor målene er for lukkede og ikke bør gælde, så vil jeg forholde mig til det (i hvert i forhold til danskfaget som jeg selv har været med til at udvikle mål for). Og lad os holde et meget vågent øje med hvordan bevidstheden om mål forandrer vores skoles fokus, indhold og praksis. Lad os sammen sikre os at undervisningen er reflekteret målbevidst, og ikke blindt målstyret.

Jeg synes det er interessant og væsentligt at diskutere hvad målet er med skolen, hvad dannelse er, og hvordan kompetencer relaterer sig til disse spørgsmål. Lad os tage denne slags diskussioner på måder der ikke lægger hinanden ord og holdninger i munden. Så vil det måske vise sig at vi slet ikke er så langt fra hinanden.